

FEDERÁLNÍ MINISTERSTVO VNITRA

Č.j.: OV—039/A—89

30. X. 1989

TAJNÉ!

Výtisk č.

Počet listů:

Počet příloh:

DENNÍ SITUAČNÍ ZPRÁVA č. 163

ARCHIV BEZPEČNOSTNICH SLOŽEK
Zrušen s ohledem na nový zákon o bezpečnosti v ČR
Z dne 1. 1. 2008 podle usnesení vlády č. 151 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

Upozornění: materiál je určen výhradně k informaci adresáta.

Nesmí být rozmnožován a po využití podléhá do 10 dnů vrácení federálnímu ministerstvu vnitra (odboru analytiky a informací Vnitřní a organizační správy FMV).

1. Bezpečnostní situace v ČSSR

Ve dnech 27. - 29. října 1989 nedošlo kromě hl. města Prahy k vážnějšímu narušení klidu a veřejného pořádku. V Praze bylo nutno k rozptýlení asi 3 000 demonstrantů nasadit pořádkové jednotky. K ojedinělým pokusům narušit klid a veřejný pořádek došlo v Severočeském, Východočeském, Jihomoravském a Severomoravském kraji bez mimořádného nasazení bezpečnostních sil a prostředků.

Klamný anonymní telefonát, hrozící výbuchem v základní škole, byl zaznamenán v Bratislavě. Opakovaně písemně bylo vyhrožováno fyzickou likvidací člena KSČ a Lidových milicí z Ústí nad Labem. Po pachatelích se pátrá.

Rozšiřování protikomunistické výzvy "Několik vět" bylo zjištěno v Jihočeském, Východočeském, Jihomoravském a Severomoravském kraji. Pokračující výskyt protikomunistické ankety tzv. nezávislé skupiny pro průzkum veřejného mínění pokračoval v Severočeském, Jihomoravském, Severomoravském, Středoslovenském kraji a v Bratislavě.

Byl zaznamenán výskyt celkem 23 letáků v Praze, Brně, ve Středočeském a v Severomoravském kraji, vesměs vyzývajících k účasti na nepovolených akcích k výročí vzniku Československa.

Protikomunistické nápisy byly zjištěny celkem ve 14 případech (v Praze, Plzni, Bratislavě, Brně a ve Východočeském a Severomoravském kraji). Po rozšiřovatelích a pachatelích se ve všech případech pátrá.

V okrese Beroun (Středočeský kraj) došlo k železniční nehodě osobního a nákladního vlaku. Celkem bylo zraněno 24 osob, hmotná škoda činí asi půl milionu Kčs. Příčiny se vyšetřují. V čs. národním hospodářství a spojích nebyla hlášena žádná závažná mimořádná událost.

2. Nepřátelská činnost

a) Zastupitelské úřady skandinávských zemí v ČSSR dostaly z ústředí pokyn vytypovat z členů a příznivců nelegálních struktur vůdčí osobnosti, schopné zabezpečit jejich koordinovaný postup. Jedním z typů je signatář "charty-77" Jiří DIENSTBIER (1937).

b) V souvislosti s výročím vzniku Československa v Praze 28.10.1989 asi 3 000 osob narušilo klid a veřejný pořádek na Václavském náměstí a na několika dalších místech v centru města. K rozptýlení davu byly nasazeny pořádkové jednotky, které při zákroku použily mírnějších prostředků. V ostatních krajích ČSSR se v důsledku realizovaných preventivních opatření nepodařilo vnitřním nepřátelům vyprovokovat otevřená protisocialistická vystoupení v zamýšleném rozsahu. Neuskutečnila se plánovaná provokační shromáždění v krajských městech. K žádným pokusům o nepovolená shromáždění nedošlo v Jihočeském, Západočeském a ve slovenských krajích. K ojedinělým pokusům narušit klid a veřejný pořádek, které si však nevyžádaly mimořádné nasazení sil a prostředků SNB, došlo v jednotlivých místech ve Východočeském, Severočeském, Jihomoravském a v Severomoravském kraji (celkem 5 případů).

V souvislosti s informací Rádia Svobodná Evropa o podpoře výzvy "Několik vět" 26 zaměstnanci výrobního družstva REZBA Rajec (Středoslovenský kraj) bylo zjištěno, že výzvu zaslal V. HAVLOVI do Prahy pracovník družstva Ladislav REPKA (1956). Pokračující rozšiřování výzvy bylo zjištěno v Jihočeském, Východočeském, Jihomoravském a Severomoravském kraji (Tábor, Hradec Králové, Gottwaldov, Olomouc). Po rozšiřovatelích se pátrá.

V Bratislavě byl 27.10.1989 zaznamenán anonymní telefonát, vyhrožující výbuchem nálože v základní škole. Prověřen jako klamný, po pachateli se pátrá.

Občanu z Ústí nad Labem (člen KSČ a Lidových milicí) bylo opakovaně anonymním dopisem vyhrožováno fyzickou likvidací. Po pachateli se rovněž pátrá.

Na adresu brněnského občana byl doručen tzv. Otevřený dopis OBRODY - Klubu za socialistickou přestavbu všem členům KSČ.

Pokračování protikomunistické ankety tzv. nezávislé skupiny pro průzkum veřejného mínění bylo zjištěno v Severočeském (Louny, Teplice), Jihomoravském (Gottwaldov), Severomoravském (Opava), ve Středoslovenském kraji (2 exempláře v Lučenci) a v Bratislavě. Po rozšiřovatelích se pátrá.

Ve dnech 27. - 29.10.1989 byl na území ČSSR zaznamenán výskyt celkem 23 letáků, z nichž 21 vyzývalo k účasti na demonstracích k výročí vzniku republiky. V Praze a ve Středočeském kraji (Brandýs nad Labem) 18 exemplářů, v Brně 2 a v Severomoravském kraji 3 exempláře (Olomouc a Valašské Meziříčí). Po rozšiřovatelích se pátrá.

Nápisů hanobící KSČ a propagující nelegální struktury byly zaznamenány ve 14 případech. V Praze, Plzni, Bratislavě a Havířově (Severomoravský kraj) po jednom případu, v Brně a Olomouci (Severomoravský kraj) po 4 případech a v Chrudimi (Východočeský kraj) ve 2 případech. Po pachatelích se pátrá.

Poškození vlajkové výzdoby ke státnímu svátku bylo zjištěno v 7 případech v Praze. Osm odhalených pachatelů je stíháno pro trestný čin výtržnictví nebo řešeno v přestupkovém řízení.

V Praze bylo 26.10.1989 vzeseno obvinění z trestného činu podpory a propagace fašismu a podobného hnutí [REDACTED] (1974, učeň SOU Inženýrských a průmyslových staveb Praha). Obviněný si nakreslil do svého občanského průkazu hákové kříže a symboly SS a prokazoval se jím na veřejnosti.

Pro tr. čin výtržnictví bylo 27.10.1989 zahájeno trestní stíhání proti [REDACTED] (1956, řidič Uhelných skladů Čáslav, okres Kutná Hora, člen KSČ). Jmenovaný 26.10.1989 při nácviku vojenské přísahy v Čáslavi pod vlivem alkoholu vykřikoval fašistická hesla a zdravil vztyčenou rukou.

V Severočeském kraji bylo zahájeno tr. stíhání pro trestný čin hanobení rasy, národa a přesvědčení proti Miloši KOLÁŘOVÍ (1944, 5x soudně trestán), který 17.10.1989 v Rumburku na veřejně přístupném místě hrubě urážel členy KSČ.

Podezření z přečinu proti veřejnému pořádku bylo sděleno RNDr. Václavu ŘEZÁČOVÍ (1960, analytik s.p. SEBA Tanvald, okres Jablonec nad Nisou). Jmenovaný 27.10.1989 na nástěnku na ředitelství podniku umístil 2 výtisky tiskoviny "Otevřený dopis všem spoluobčanům", kterou vydaly nelegální struktury Čs. demokratická iniciativa a Hnutí za občanskou svobodu. Při domovní prohlídce na jeho pracovišti a v bydlišti bylo zajištěno větší množství dalších protisocialistických tiskoven. Případ je konzultován s okresním prokurátorem.

Jako autorka a rozšiřovatelka protisocialistických písemností "Naléhavá výzva" a "Výzvy a úvahy" byla odhalena Anna VILČEKOVÁ (1952, vychovatelka dětského domova v Ružomberoku, okres Liptovský Mikuláš, členka KSČ), která anonymně rozeslala různým institucím na Slovensku celkem 168 písemností. Byl podán návrh na zahájení trestního stíhání.

ARCHIV BEZPEČNOSTI
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle Ustanovení č. 57/2005 Sb.

3. Negativní jevy a poruchy v čs. národním hospodářství

Dne 27.10.1989 byl v železniční stanici Děčín - východní nádraží zjištěn únik chemické látky z železničního vagónu, vypraveného odesilatelem Chemolimpex Budapest pro VEB Fahlbergust Magdeburg v NDR. Vagón nebyl řádně označen příslušnou nálepkou, signalizující přepravu chemických láttek. Do Děčína přijel 25.10. 1989, avšak NDR železnice zásilku nepřijala pro technickou závadu vagónu (rozbité dveře). V Děčíně byla proto provedena oprava, avšak pro nekvalitní práci byl vagón znova ze strany NDR odmítnut. Chemická látka unikala z poškozeného barelu o obsahu cca 200 litrů. Technik - chemik látku označil jako hořlavinu první třídy, výbušninu a toxicou látku, která při styku s vodou vytváří fosgen. Vagón byl proto odstaven na odlehlém místě k přečerpání obsahu barelu do nového obalu. V místě byla zastavena doprava do provedení asanace zamořeného terénu. Ke zranění osob ani k dalším škodám nedošlo. Situace je kontrolována do vypravení vagónu.

O gumárenské urychlovače Sulfenax mor, které má produkovat budoucí výrobna Komplex výroby urychlovačů (KVU) v k.p. Chemko Strážské, s.p. Slovchemia Bratislava, v množství 15 tisíc tun ročně, projevují stále menší zájem i socialistické státy pro jejich škodlivé zdravotní účinky. Tento postoj ovlivnila i mezinárodní konference RUBBER'89 v Praze, na které se potvrdila karcinogenita Sulfenax moru, jakož i jiných přísad používaných při výrobě gumy. V současné době, vzhledem k poklesu zájmu o tento produkt, je reálný předpoklad, že po dokončení stavby KVU bude jeho kapacita využívána pouze na 30% plánovaného objemu výroby. Tato situace negativně ovlivňuje nálady pracovníků s.p. Slovchemia Bratislava (informovali jsme o nich v situační zprávě dne 19.10.1989).

Na Slovenské komisi pro plánování a vědeckotechnický rozvoj (SLKPVTR) nejsou realizována bezpečnostní opatření k ochraně provozu 50 osobních počítačů typu IBM, napojených do společné sítě. Místopředseda komise ignoruje upozornění odpovědného pracovníka dr. BLAŽKOVICÉ, který v této souvislosti předložil vedení komise několik variant řešení problému, a dal mu pokyn k vypracování takového stanoviska, podle kterého je ochrana počítačů zabezpečena. Dr. BLAŽKOVIC se proto rozhodl ukončit pracovní poměr u této organizace. Tím zůstal tento úsek neobsazen a vzniklo akutní nebezpečí možného úniku informací nebo poškození existujících databank.

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH
Zrušen stupň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 157 odst. 3 a čl. 22005 Sb.

4. Nejzávažnější mimořádné události a kriminální trestní činnost

a/ Mimořádné události v národním hospodářství a živelní pohromy

Dne 27. října 1989 ve 21.30 hodin došlo v Chemických závodech ČSSP Litvínov /okr. Most/ v důsledku technické závady na výměně, k vykolejení dvou cisternových železničních vagónů nákladního vlaku, vedeného strojvedoucím [REDACTED] /nar. 1937, býtem Postolopryty - Březno, okr. Louny/. Ke zranění osob nedošlo. Poškozením 7 cisternových vozů a kolejového svršku vznikla škoda asi 190 000 Kčs. Náhradní doprava byla zajištována po druhé kolejti. Cizí zavíjení nebylo zjištěno. K upřesnění závady byla stanovena komise.

Vyšetřuje OS SNB Most.

Dne 28. října 1989 v 16.20 hodin došlo ve s.p. Duslo Šala /okr. Galanta/ k výbuchu nízkonapěťové rozvodny elektrického proudu. Při explozi byl smrtelně zraněn zaměstnanec [REDACTED] /nar. 1963, býtem Šala/. V důsledku havárie byla přerušena výroba antioxidantu cd. Ke zjištění výše způsobené škody a příčiny exploze byla ustavena komise. Bylo zahájeno stíhání ve věci pro trestný čin obecné ohrožení.

Vyšetřuje S SNB hl.m. Bratislavu a Zsk

Násilná trestní činnost

Dne 27. října 1989 bylo v Levicích zahájeno stíhání pro trestný čin vražda proti [REDACTED] /nar. 1938, býtem Plášťovce, okr. Levice, dělník/. Jmenovaný v podnapilém stavu téhož dne v 16.15 hodin v obci Plášťovce 2x vystřelil z ilegálně držené pistole zn.

DUO, ráže 6,35 mm na svou manželku [REDACTED] /nar. 1936/. Poté se sám střelil do hlavy. Oba byli převezeni do nemocnice, kde na následky zranění zemřeli. Motivem jednání byla žárlivost.

Vyšetřuje OS SNB Levice.

Dne 27. října 1989 v 02.15 hodin byl v Praze 1, v ulici Na příkopě hlídkou VB nalezen těžce zraněný, třemi bodnými ranami do hrudníku, občan PLR [REDACTED] /nar. 1945/. Byl převezen do nemocnice Na Františku, kde zůstal v hospitalizaci. Bližší okolnosti zranění se zjišťují.

Vyšetřuje OS SNB Praha 1.

c/_ Majetková trestná činnost

Navazuje na DSZ ze dne 9. října 1989: k trestné činnosti [REDACTED]
[REDACTED] /nar. 1955/, který prováděl vloupání do bytů na území hl.m. Prahy. Jmenovanému bylo prokázáno dalších pět případů vloupání do bytů. U dosud prokázaných 80.případů činí škoda asi 1 455 700 Kčs. Při domovních prohlídkách byly zajištěny věci v hodnotě 300 000 Kčs. Jeho další trestná činnost se zjišťuje.

Vyšetřuje MS VB Praha.

Ve dnech 27. až 29. října 1989 bylo na území ČSSR hlášeno 221 případů krádeží vloupáním, z toho :

	do obchodů a restaurací	bytů	rekreačních objektů	motorových vozidel	ostatní	škoda celkem
ČSR	22	19	47	40	30	896 000
SSR	8	3	8	40	4	240 500
ČSSR	30	22	55	80	34	1 136 500

d/ Dopravní nehody leteckých, kolejových a silničních prostředků

Dne 26. října 1989 v 18. hodin na železničním přejezdu mezi obcemi Holostřevy a Benešovice /okr. Tachov/ řidič osobního auta holandský státní příslušník [REDACTED] /nar. 1930, bytem Holandsko/ nerespektoval výstražné světelné znamení, vjel na přejezd a střetl se s osobním motorovým vlakem. Při nehodě byli řidič osobního auta a jeho spolujezdec usmrcti. Na vlakové soupravě a vozidle vznikla škoda 168 000 Kčs. K poškození železničního svršku a narušení železniční dopravy nedošlo.

Vyšetřuje OS SNB Tachov.

Dne 26. října 1989 v 17.45 hodin v obci Sviadnov /okr. Frýdek - Místek/ řidička osobního auta [REDACTED] /nar. 1969, bytem Frýdek - Místek/ nedala přednost v jízdě a čelně se střetla s autojeřábem IPS Ostrava. Při nehodě byla řidička a její dvě spolujezdky usmrcty. Na vozidlech vznikla škoda 36 000 Kčs. [REDACTED] bude při pitvě odebrána krev na zkoušku alkoholu. Ve věci bylo zahájeno stíhání pro trestný čin ublížení na zdraví.

Vyšetřuje OS SNB Frýdek - Místek.

Dne 27. října 1989 v 10.20 hodin došlo mezi železničními stanicemi ČSD Zadní Třebáň a Karlštejn /okr. Beroun/ k čelní srážce osobního a nákladního vlaku. Při nehodě bylo zraněno 24 osob, z toho 1 těžce. Poškozením obou lokomotiv, osobního vagónu, železničního svršku a zabezpečovacího zařízení ČSD vznikla škoda asi 500 000 Kčs. Nehodu zavinil výpravčí žst. Zadní Třebáň [REDACTED] /nar. 1942, bytem Praha 4/ tím, že propustil na obsazenou kolej proti osobnímu vlaku jedoucímu od Berouna nákladní vlak. Jmenovaný je stíhán pro trestný čin obecné ohrožení. Provoz na trati byl obnoven v 02.00 hodin dne 28. října 1989.

Vyšetřuje OS SNB Beroun.

Dne 29. října 1989 v 02.20 hodin na silnici mezi obcemi Spišské Podhradie, Granč-Petrovce /okr. Spišská Nová Ves/ řidič osobního auta občan MLR [REDACTED] /nar. 1956/ za jízdy usnul, vjel na levou stranu vozovky a narazil do stromu. Při nehodě byl jeden spolujezdec usmrcen, další tři včetně řidiče utrpěli těžká zranění, z nichž dva byli v kritickém stavu převezeni na ARO do nemocnice Poprad. Řidiči byla odebrána krev na zkoušku alkoholu. Způsobená škoda činí asi 30 000 Kčs.

Vyšetřuje OS SNB Spišská Nová Ves.

Dopravní nehody ve dnech 27. až 29. října 1989

	počet nehod	usmrceno osob	těžce zraněno osob	hmotná škoda v Kčs
CSR	832	15	48	4 822 700
SSR	374	7	29	1 893 900
ČSSR	1 206	22	77	6 716 600

e/_ Ostatní mimořádné události a závažná trestná činnost

Dne 28. října 1989 bylo v Praze 2 zahájeno stíhání a vzneseno obvinění pro trestný čin útok na veřejného činitele proti [REDACTED] /nar. 1970, bytem Praha 2, zaměstnanec ČSAV, 2x soudně trestán/, [REDACTED] /nar. 1967, zaměstnán VD Svěbit Praha 10, 3x soudně trestán/, [REDACTED] /nar. 1971, zaměstnána ONV Praha 10/, [REDACTED] /nar. 1970, zaměstnána ONV Praha 10, všichni bytem Praha 10/. Jmenovaní dne 27. října 1989 ve 23.00 hodin v Praze 2 fyzicky napadli hlídku SNB v civilním oděvu ve složení pprap. Jiří HANŽL /nar. 1953/ a pprap. Jaromír ŠMÍD /nar. 1961, oba posluchači

VŠ SNB/, která je perlustrovala. Proti obviněným bylo použito mírnějších prostředků. Při zákroku byl zraněn pprap. ŠMÍD s dosud nestanovenou dobou pracovní neschopnosti. Všichni pachatelé byli umístěni v cele zadržení a zajištění MS VB Praha.

Vyšetřuje OS SNB Praha 2.

V noci z 28. na 29. října 1989 bylo na OPK Petrovice /okr. Karviná/ v průběhu pasové kontroly ze 4 vlaků, jedoucích z PLR vysazeno 327 občanů PLR, kteří do ČSSR cestovali na neplatná nebo zfalšovaná pozvání. Před odjezdem rychlíku v 01.22 hodin dne 29. října 1989 zpět do PLR po vyzvání k nastupu do vlaku uráželi tito občané PLR příslušníky OPK a OSH hrubými a vulgárními výkřiky a na vlakovou soupravu házeli kameny a lahve. K zamezení těchto výtržností bylo na OPK Petrovice vysláno 5 příslušníků OS SNB Karviná se služebním psem. Po jejich příchodu všichni cestující do vlaku nastoupili. V důsledku výtržnosti došlo ke zpoždění dvou rychlíků, jedoucích do PLR. Ke zranění osob ani ke hmotným škodám nedošlo. Veřejný pořádek na OPK Petrovice byl obnoven v 03.00 hodin dne 29. října 1989.

Informaci zaslalo OPK Petrovice.

Dne 28. října 1989 v 08.40 hodin byl v prostoru obce Nová Ves /okr. Domažlice/ zadržen příslušník PS Milan HRADECKÝ /nar. 1962, bytem Praha 6, číšník, 1x soudně trestán/. Jmenovaný chtěl za pomocí motorového rogala překonat státní hranici z ČSSR do NSR, ale v důsledku nepříznivých povětrnostních podmínek havaroval.

Vyšetřuje KS SNB Plzeň.

Dne 27. října 1989 v 18.15 hodin došlo na úseku 16. roty PS Mikulov /okr. Břeclav/ k proryvu státní hranice z ČSSR do Rakouska jednou dosud neustanovenou osobou.

Vyšetřuje KS SNB Brno a komise náčelníka HS PS OSH.

Ve dnech 27. až 29. října 1989 zadržely útvary PS OSH pro přípravu a pokus o ilegální přechod státních hranic :

a/ s NSR a Rakouskem	- 3 občany ČSSR
1 občana NDR
1 občana PLR
3 občany Indie
b/ se sousedními socialistickými státy	- 5 občanů ČSSR
16 občanů NDR
7 občanů PLR

Ze zájezdu organizovaného čs. cestovní kanceláří do NSR se nevrátil 1 občan ČSSR.

Z emigrace v Rakousku se vrátil 1 občan ČSSR.

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle Ustanovení č. 157 o.s. s účak. č. 412/2005 Sb.

5. Názory a nálady obyvatelstva

Mezi členy Svazu českých dramatických umělců (SČDU) je vyslovován názor, že organizátoři protisocialistických vystoupení bojují i za diskriminované umělce, kteří podepsali výzvu "Několik vět". Tento nátlak spojený se zhoršující se ekonomickou situací v ČSSR donutí vedení státu přistoupit k nejrůznějším ústupkům, aby udrželo své pozice. Postupně prý dojde k tomu, že signatářům "Několika vět" - členům čs. uměleckých svazů - bude umožněno dále bez omezení provozovat svá povolání. V této souvislosti považují prohlášení s. Adamce při tiskové konferenci s rakouskými novináři za první krok k rehabilitaci všech umělců, kteří pro své postoje v krizových letech nemohli dále v oblasti kultury pracovat. Předpokládají, že případné přehodnocení krizových let bude porážkou současného vedení KSČ, neboť celá řada členů strany se bude cítit oklamána a vystoupí z KSČ. Vyslovují také názor, že letos se ještě podaří protispolečenská vystoupení v ČSSR mocensky potlačit, avšak v příštím roce, kdy předpokládají zhoršení dosavadní životní úrovně, nabudou tato vystoupení takového rozsahu, že stranické a státní vedení bude nuceno přistoupit na otevřený dialog s opozicí a umožnit jí zasahovat do vývoje ve společnosti.

Zaměstnanci Výzkumného ústavu valivých ložisek v Brně při hodnocení pořadu Čs. televize k nezávislým iniciativám, vysílanému dne 25.10.1989 konstatovali, že byl vhodně zpracován a sdělovací prostředky by o obdobných iniciativách měly veřejnost informovat častěji. Současně však zazněly hlasy, že přitom nejde "házet do jednoho pytle" všechny vznikající struktury a iniciativy, zejména v oblasti ochrany životního prostředí a mírového hnutí.

Mezi zaměstnanci závodu Energetika, hutě a kovárny k.p. Škoda Plzeň se šíří zprávy o připravované cenové úpravě (zavedení diferencované daně z osobních automobilů podle zemí výrobce a obsahu motoru, snížení cen benzínu, zvýšení nájemného, zvýšení poplatků ve zdravotnictví), což má být kompenzováno zvýšením

výdělků. Značnou pozornost věnují prohlášení s. Adamce k hodnocení roku 1968, které zejména členové KSC přijali s rozpaky. Příslušníci Lidových milicí diskutují zprávy sdělovacích prostředků o přehodnocení zákroků bezpečnostních orgánů NDR při potlačování demonstrací. Zprávy o možnosti odškodnění postižených osob vedou k úvahám o možném precedensu při posuzování takových zákroků u nás.

Zprávy o zvýšení cen některých potravin a nájemného za byty se v posledním období šíří mezi obyvatelstvem Středoslovenského kraje, především v okrese Velký Krtíš, Rimavská Sobota, Žiar nad Hronom a Žilina. Zaměstnanci některých podniků, zvláště ve Zvolenu a Banské Bystrici, projevují nespokojenosť s oznameným zvýšením cen novin a časopisů. V s.p. Biotika Slovenská Lupča převládá názor, že se jedná o chybný krok, který bude mít za následek hromadné odhlašování pravidelného odběru tisku, především stranického. Zaměstnanci továrny Strojírenské techniky s.p. Strojárne Piesok uvádějí, že zvýšením cen se dosáhlo pouze toho, že převážná většina odběratelů již v současné době ruší předplatné některých deníků.

Občané v Suchdole nad Lužnicí (okr. Jindřichův Hradec) se kriticky vyslovují k dlouhodobému pracovnímu zařazení polských občanů v místních podnicích. Poukazují zejména na to, že občané Polska vykupují ve velkém různé zboží, které pak chybí v obchodech. Jedná se především o kávu, kakao, čokoládu, mléčné výrobky, masové konzervy a další potraviny. Občané poukazují na to, že peníze získávají polští občané spekulativním prodejem zboží - oděvů, kosmetiky, autopříslušenství apod. - dovezeného z PLR. Převládá názor, že naši lidé by dokázali polské občany nahradit, pokud by dostávali stejně vysoké mzdy.

Obyvatelé maďarské národnosti v obcích Hanuliakovo a Kalinkovo (okr. Dunajská Streda) projevují nespokojenosť s výstavbou vodního díla Gabčíkovo, protože má údajně dojít k dalšímu zabírání orné půdy. Poukazují na to, že kvůli výstavbě díla bylo již v minulosti zabráno velké množství orné půdy, což negativně ovlivňuje

výsledky hospodaření JZD v těchto obcích. Kromě toho poukazují na ekologické problémy.

V souvislosti s organizačními změnami v rámci ČSD bude k 31.12.1989 zrušen provozní oddíl ČSD Ostrava. Proto v této organizační jednotce vládne neutěšená situace. Na výroční členské schůzi KSČ hovořil v diskusi ředitel Oblastního ředitelství ČSD Olomouc o připravovaných změnách a o snižování počtu pracovníků provozního oddílu o 50%. Někteří pracovníci aparátu provozního oddílu kritizovali tento záměr a poukazovali na neopodstatněnost přijímaných opatření a změn. Ředitel Oblastního ředitelství ČSD Olomouc se odvolával na rozhodnutí centrálních orgánů, jeho vystoupení působilo celkově pesimisticky a negativně na přítomné členy KSČ. Zavládl všeobecný názor, že celá přestavba v ČSD nepřinese nic dobrého. V souvislosti se snižováním stavu pracovníků se měly do konce roku 1989 uskutečnit kádrové pohovory se zaměstnanci aparátu, které však byly odloženy až na začátek roku 1990. Zrušení provozního oddílu vyvolává obavy, že současně bude zrušen i závodní výbor ROH, takže při kádrových pohovorech nebude zajištěna ochrana zájmů pracujících ze strany ROH.

ARCHIV BEZPEČNOSTI
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení čl. 472/2005 Sb.

Průběh opatření k zajištění klidu a veřejného pořádku dne
28. října 1989

Přes signály o snaze pacifisticky orientovaných osob (zejména členů Nezávislého mírového sdružení) vystoupit v sobotu 28. října dopoledne proti vojenské přísaze na Václavském náměstí, nedošlo k narušení důstojného průběhu tohoto slavnostního aktu.

Odpoledne, kolem 15. hodiny, se v horní části Václavského náměstí shromáždilo kolem 800 - 1000 osob. Byly rozvinuty dva transparenty s nápisem "Republiku si rozvracet nedáme" a "Pravda vítězí". Současně dav začal skandovat hesla "Ať žije Masaryk", "Ať žije charta", "HAVLOVI svobodu", "Češi pojďte sem", "Chceme novou vládu, demokracii", "Bijte je, bijte je".

V krátké době se počet shromážděných zvýšil asi na 3000 osob. Na výzvy pracovníků ONV Praha 1 k rozpuštění nepovoleného shromáždění reagovali přítomní pískotem, potleskem, posměšnými výkřiky a provoláváním dalších hesel: "Ať žije demokratická iniciativa", "Nechceme Jakeše, nechceme Stěpána", "Svobodné volby", "Dubček, Masaryk".

Po marných výzvách k ukončení nepovoleného shromáždění bylo přikročeno k vytlačování davu z Václavského náměstí. Většina účastníků se v souladu s plánem protivníka přesunula na Jungmannovo náměstí a pak na Staroměstské náměstí, kde kolem 16. hodiny bylo asi 2000 osob. Další skupiny se pohybovaly u Národního divadla, na náměstí Krasnoarmějců a náměstí Republiky. Bylo jim zabráněno v pochodu na Malou Stranu a skupině, která provolávala heslo "Jdeme za Havlem", bylo zabráněno v pochodu k nemocnici Na Františku. Ještě kolem 18. hodiny se na některých místech Prahy - např. náměstí Republiky, náměstí I.P. Pavlova, Pařížská ulice - pohybovaly skupiny v počtu do 1000 osob. Úplně byly rozptýleny kolem 19. hodiny.

Při zákrocích v Praze použily pořádkové jednotky mírnějších prostředků. Bylo zadrženo 377 aktivních účastníků demonstrace, z toho 18 cizinců. Ze zadržených bylo 229 osob propuštěno, byla

jím uložena bloková pokuta, nebo budou řešeny v přestupkovém řízení národními výbory. Pro podezření ze spáchání přečinu nebo trestného činu bylo 149 osob umístěno v celách zajištění a zadržení. Je prováděna dokumentace jejich jednání v průběhu demonstrace. Ze zadržených cizinců byla 12 osobám stanovena doba odjezdu z ČSSR, 1 osoba (občan MR) byla zajištěna podle zákona o SNB pro útok proti příslušníkovi SNB. Zbývajících 5 cizinců bylo propuštěno.

Mezi zajištěnými byli i aktivní exponenti nelegálních struktur A. SABATOVÁ, A. KOHUT, L. VYDRA, I. HAVEL, L. BALABÁN, B. NETOPIL.

V průběhu zákroku bylo zraněno a v nemocnicích ošetřeno 7 účastníků demonstrace a 5 zakročujících příslušníků SNB. Nikdo nebyl hospitalizován.

Bez narušení klidu a veřejného pořádku proběhly akce v Lánech u hrobu T.G. Masaryka (účast asi 500 osob) a v Louňovicích pod Blaníkem (organizátorem byla Československá strana socialistická, účast asi 200 osob).

V ostatních krajích ČSSR se v důsledku realizovaných preventivních opatření nepodařilo vnitřním nepřátelům vyprovokovat otevřená protisocialistická vystoupení v zamýšleném rozsahu.

Neuskutečnila se plánovaná provokační shromáždění v krajských městech. V Jihočeském, Západočeském a ve slovenských krajích nedošlo k žádným pokusům o nepovolená shromáždění.

Kojedinělým pokusům narušit klid a veřejný pořádek, které si však nevyžádaly mimořádné nasazení sil a prostředků SNB, došlo ve Východočeském, Severočeském, Jihomoravském a Severomoravském kraji:

- v Červeném Kostelci (Včk) se u pomníku legionářů v 15,00 hodin shromázdilo na 40 osob, které položily k pomníku květiny. Většina uposlechla výzvy představitele národního výboru k rozchodu, pouze malá část na výzvu nereagovala a skandovala heslo

- "Masaryk, Masaryk". Bezpečnostní orgány tuto skupinku rozptýlily bez použití mírnějších prostředků;
- v Děčíně (Sčk) se v 15,00 hodin pokusila skupina osob shromáždit na nádvoří závodního klubu ROH s.p. Kovohutě. Pokusu bylo zabráněno bez použití mírnějších prostředků;
 - v obci Poličná (Smk) se ve 12,30 hodin sešlo asi 50 osob u pamětního kamene T.G. Masaryka, všechny se po krátké době, bez jakýchkoliv projevů rozešly;
 - dne 27.10. se v obci Kvasnice (Jmk) v 17,00 hodin sešlo 9 osob před pomníkem T.G. Masaryka. Organizátor akce Martin HASSA (1968, dělník, stoupenec NMS a SPUSA) přednesl projev o významu osobnosti Masaryka. Poté skupina položila k pomníku kytici, zapálila svíčky a v klidu se rozešla;
 - v Uherském Hradišti (Jmk) se na náměstí shromáždilo 15 mladistvých osob kolem čs. vlajky s žerdí upevněnou v zemi. Po výzvě se rozešly.

V krajích ČSSR (mimo Prahu) bylo zadrženo 198 aktivních účastníků a 958 osob bylo perlustrováno. K podání vysvětlení a preventivním pohovorům bylo předvedeno nebo předvoláno 253 osob.

K zabránění účasti nepřátelských osob z Maďarska a Polska na nepovolených shromážděních v ČSSR bylo z hraničních přechodů nebo v průběhu přepravy na našem území vráceno zpět 45 maďarských a 7 polských občanů.

Závěr:

Vnitřním a vnějším nepřátelům se nezdařil záměr vyvolat masové protestní akce v předpokládaném rozsahu. Obdobně jako v předcházejících případech zůstaly akce omezeny pouze na území hl. m. Prahy.

Z průběhu bezpečnostních opatření i předběžného vyhodnocení zadržených a perlustrovaných osob je zřejmé, že část účastníků

tvoří tytéž osoby, které se obdobných akcí zúčastňovaly i v minulosti.

V průběhu nepovoleného shromáždění na Václavském náměstí i dalších místech v centru Prahy se projevila, ve srovnání s předchozími podobnými akcemi, vyšší agresivita především u mladých účastníků, kteří proti příslušníkům SNB vrhali přinesené šrouby, kameny, láhve, někteří byli ozbrojeni holemi.

Provedená preventivní opatření vůči hlavním organizátorům nelegálních struktur se projevila pozitivně mimo jiné v tom, že v demonstrujícím davu v Praze se nenašla taková osobnost, která by byla schopná uvést jej do cílevědomějšího pohybu a tlaku. Tato opatření výrazně přispěla i k neúspěchu protivníka v ostatních krajích ČSSR.

Osvědčila se spolupráce s Lidovými milicemi při zajišťování klidu a veřejného pořádku. Jejich přítomnost na místě byla také významnou morální posilou pro mladé příslušníky zásahových jednotek.

ARCHIV BEZPEČNOSTI
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle Ustanovení č. 152/2005 Sb.

Počet realizovaných osob při bezpečnostním opatření
dne 28. 10. 1989

1/ Počet předvedených čs. občanů u Praze / Celkem = 359/

<i>hr. hýlem</i>	Praha	281 osob
Středočeský kraj	17	
Severočeský	15	
Západoceský	6	
Jihočeský	4	
Východočeský	11	
Jihomoravský	14	
Severomoravský	8	
Středoslovenský	2	
Východoslovenský	1	

2/ Věkové složení

do 18 let	37	osob
od 19 do 25	136	
od 26 do 30	79	
od 31 do 35	40	
nad 36 let	67	[252]

3/ Sociální složení

	Praha	ostatní kraje
průmysl	54	24
služby	96	25
zemědělství	0	6
učni	6	3
středoškoláci	16	1
vysokoškoláci	44	6
inteligence	20	1
důchodci	2	2
ostatní	37	9
bez prac. poměru	6	1

1/ Počet perlustrovaných osob

/ Celkem - 380 /

P r a h a
Středočeský kraj
Severočeský
Západoceský
Jihočeský
Východočeský
Jihomoravský
Severomoravský
Západoslovenský
Středoslovenský

229 osob
33
22
10
9
30
21
20
4
2

2/ Věkové složení

do 18 let	60 osob
od 19 do 25	79
od 26 do 30	30
od 31 do 35	17
nad 36 let	43

3/ Sociální složení

průmysl	90
služby	83
zemědělství	13
učni	40
středoškoláci	45
vysokoškoláci	54
inteligence	14
důchodci	8
ostatní	31
bez pracovního poměru	2

Zrušen superžádatel (svazek) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK

4/ Počty realizovaných čs. občanů	Praha	ostatní kraje
přečin /§ 6a/	138	38
bloková pokuta	13	7
oznámení ONV pro přestupek	105	32
stíháno pro trestný čin /§ 156/	3	0
bez opatření	22	1
	138 3 38 105 3 34	105 13 34
		154

Rozdělovník:

členové a kandidáti PÚV KSC

s. Hegenbart

s. Jireček

s. Lazar

s. Pješčák

- neobsaz. PÚV

- podle rozdělovníku

vytišt. d. 28.-62

70, 71, 74, 75

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 173 odst. 3 zák. č. 212/2005 sb.

Příloha k DSZ ze dne 30. října 1989

Dne 27. října 1989 ve 13.23 hodin na nechráněném železničním přejezdu mezi obcemi Krchleby a Straky /okr. Nymburk/ řidič autocisterny Sovětské armády vojín Sergej Ivanovič LUŠNIKOV /nar. 1970, od VÚ 350030 Zdechovice, okr. Pardubice/ nerespektoval výstražná světelná znamení, vjel na železniční přejezd a střetl se s projíždějícím nákladním vlakem. Řidič vozidla utrpěl těžké zranění a jeho spolujezdec byl zraněn lehce. Na vozidle a lokomotivě vznikla škoda 17 000 Kčs. Z poškozené cisterny vyteklo asi 2 000 litrů nafty. Jsou prováděna opatření k jejímu záchytu. Další okolnosti případu jsou předmětem šetření.

Vyšetřuje OS SNB Nymburk.

Rozdělovník

s. Jakeš
s. Husák
s. Adamec
s. Indra
s. Hegenbart

med. FRR
lécov. ČSSN
SV 843, (č. 39)
s. Pilch, (č. 47)
s. Komárek (č. 48)
OMS (č. 61)

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍ POLICIE
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle § 15 ods. 1 a § 12/2005 Sb.

Přípravy na vytvoření "Společenství pro sociální demokracii"

Jaroslav MEZNÍK (signatář "charty-77" a člen společnosti T.G.M.), Milan JELÍNEK (člen společnosti T.G.M.) a Rudolf BATTĚK jednali o situaci kolem zakládání sociálně demokratické strany. Dohodli se, že Hnutí za občanskou svobodu vydá prohlášení, ve kterém bude zveřejněno vytvoření tzv. společenství pro sociální demokracii v rámci tohoto hnutí, které se přihlásí k Socialistické internacionále. BATTĚK informoval, že prostřednictvím Pavla TIGRIDA budou podporováni morálně, materiálně i finančně a hlavní osobnosti hnutí za založení sociálně demokratické strany v Praze je Pavel BERGMAN, který má kontakty na západoněmeckou SPD.

(KS SNB Brno)

Rozdělovník:

členové a kandidáti PÚV KSC

redukt PÚV

s. Hegenbart

I., II. XII s. SNB

s. Jireček

LS SNB

s. Lazar

ARCHIV BEZPEČNOSTI
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle Ustanovení SÚO/12/2005 Sb.

Negativní projevy při akci pořádané organizací ČSS

Dne 26.10.1989 se uskutečnila v Semilech bedesa k 71. výročí vzniku Československa, kterou pořádala organizace ČSS. Jednalo se o oficiální akci, na kterou byla zvána tiskem i plakáty široká veřejnost. Pozván byl i nově zvolený tajemník ÚV NF dr. KŘEČEK z Prahy, který vystoupil v úvodu besedy a později odpovídal na dotazy.

Mezi účastníky byly také osoby z řad zpolitizované mládeže, mimo jiné i dva rozšiřovatelé výzvy "Několik vět", kteří byli pro tuto činnost stíháni.

V průběhu diskuse byly z pléna vznášeny dotazy, hrubě napadající vedoucí úlohu KSČ, např. "kdy už s těmi komunisty zatočíme a dostaneme je od vesla" apod. Tajemník ÚV NF dr. KŘEČEK na to reagoval v tom smyslu, že to již nebude dlouho trvat, jenom co bude vytvořena dostatečně silná jiná politická strana. Dále bylo v besedě napadáno spojenectví se Sovětským svazem a dalšími ZSS. Většinu protisocialisticky zaměřených dotazů a připomínek vznesl Stanislav HLAVA, dělník TOFA Semily, bezpartijní, nar. 1955.

Jana DĚDECKOVÁ (1951), elektromechanička Kolora Semily, aktivistka HOS, informovala účastníky besedy o osobách odsouzených za rozšiřování výzvy "Několik vět", popularizovala Václava HAVLA a nelegální tiskovinu LIDOVÉ NOVINY.

Celkově se beseda zcela vymkla původně stanovenému programu a měla antisocialistický a antikomunistický charakter.

(KS SNB Hradec Králové)

Rozdělovník:

s. Jakeš
s. Hoffmann

MUDr. PAV

L. D. c.

Kr. Hradec Králové

Názory pracovníků ZU Sýrie v Praze na možnost obnovení diplomatických styků ČSSR s Izraelem

Pracovníci ZU Sýrie v ČSSR předpokládají, že izraelská zpravodajská služba MOSSAD zaktivizovala svoji činnost ve vztahu k Československu a tuto zaměřila zejména na obnovení kontaktů, které do přerušení diplomatických styků mezi ČSSR a Izraelem byly udržovány z pozic ZU Izraele v ČSSR.

Tyto závěry syrské strany vycházejí z těchto faktů:

- obnovení diplomatických styků mezi Maďarskou republikou a Izraelem,
- současného vývoje styků mezi SSSR a Izraelem a požadavků na obnovení vzájemných diplomatických styků,
- změny v postoji Izraele k dialogu s ostatními zeměmi, který je nyní přístupnější než byl v dřívější době.

Syrská strana v tom spatřuje výsledek diplomatického nátlaku na Izrael ze strany USA.

(II. správa SNB)

Rozdělovník:

s. Jakeš
s. Husák
s. Adamec
s. Indra
s. Lenárt
s. Fojtík
s. Hegenbart
s. Stefaňák
s. Johanes

meduni *FIR*

I., II., III. s. GUB

ARCHIV BEZPEČNOSTI
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 podle Ustanovení 157/2005 Sb.

Informace k emigraci občanů NDR při ZÚ NSR v Praze

Občané NDR byli v průběhu jejich nezákonného pobytu na ZÚ NSR v Praze vytěžování ze strany pracovníků západoněmecké ambasády a na základě toho rozdělování do dvou skupin. Do první skupiny byly zařazovány osoby s vysokoškolským vzděláním včetně osob, jejichž zaměstnání bylo "důležité nebo jinak zajímavé". Tato skupina má mít po příjezdu do NSR veškeré výhody, tj. rychlé získání bytu a zaměstnání podle příslušné profese.

Druhé skupině, tzn. zbývajícím osobám, má být poskytováno zaměstnání jako ostatním průměrným občanům NSR, avšak ve srovnání s emigranty z ostatních socialistických i dalších zemí mají požívat stejných výhod, jako řádní NSR státní příslušníci.

Podle vyjádření odpovědného diplomatického pracovníka ZÚ NSR v Praze neměl ani zastupitelský úřad, ani samotná vláda NSR žádný zájem, aby v důsledku jejich pomoci občanům NDR došlo k jakémukoli narušení vztahů s vládami NDR a ČSSR. Celá situace měla být řešena politickou cestou, avšak ztěžovali ji samotní NDR státní příslušníci, kteří odmítali nabídku vlády NDR k legálnímu vystěhování. Pomoc západoněmecké vlády občanům NDR hodnotí jako neuvážený akt, který si vyžádal značné finanční náklady. Např. vyřízení pasových formalit každého občana NDR stálo 70,- DM, kromě toho jim bylo poskytováno kapesné ve výši 50,- DM denně.

Původní představy západoněmecké vlády se nedají realizovat ani na území NSR. Občany NDR přijímají do zaměstnání převážně malé soukromé firmy a ve srovnání s NSR st. příslušníky za nižší výdělky. V důsledku toho dochází k rozporům mezi odbory a zaměstnavateli.

Od začátku září t.r. dávají zaměstnavatelé výpověď některým bývalým polským občanům, kteří žijí trvale na území NSR a mají st. občanství NSR a na jejich místa přijímají st. příslušníky NDR s vyšší kvalifikací. Polákům je v nezaměstnanosti vyplácena pod-

pora 900,- DM měsíčně. To je pro ně na druhé straně výhodné v případě, že vycestují do ČSSR a západoněmecké marky zde nezákoně na černém trhu smění v kurzu 22,- - 24,- Kčs za marku. V průměru tak získají 20 000,- Kčs. Podle jejich názoru jim bude stačit, když se vždy vrátí do NSR pro podporu a poté zase přijedou do ČSSR. Podobné názory zastávají jugoslávští st. občané, rovněž dlouhodobě zaměstnaní v NSR. Podpora v nezaměstnanosti však u nich činí 500,- DM za měsíc. Na území ČSSR běžně praktikují, že tuto částku nezákonné smění za čs. koruny (např. s čs. občanem), které pak zase zpět smění s NSR st. příslušníkem, přijíždějícím do ČSSR za západoněmecké marky, ale již ve vyšším kurzu.

Podle některých poznatků dochází v současném období - v důsledku rozsáhlé emigrace občanů NDR na území NSR k častým "konkurenčním" roztržkám mezi NDR státními příslušníky a emigranty z Polska, Jugoslávie a Turecka. I když je situace značně vyhrocená, nepředpokládá se její řešení ze strany západoněmecké vlády.

(IV. správa SNB)

Rozdělovník

členové a kandidáti PÚV KSČ
s. Hegenbart
s. Stefaňák
s. Jireček
s. Lazar
s. Johanes

medeni rmy

I, II, III, IV, XII. s.

Fr VB

cc SNB

ARCHIV BEZPEČNOSTI
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 podle Ustanovení č. 57 odst. 3 až 7 a 12/2005 Sb.

Záměry nizozemské vlády ve vztahu k ČSSR

Z nizozemských parlamentních kruhů byly získány poznatky o tom, že v těchto dnech byla dopracována koncepce nového kabinetu ministerského předsedy LUBBERSe, která zahrnuje i záměry k východoevropským zemím a opatření k jejich realizaci. Hlavní politické strany se dohodly, že je žádoucí věnovat podstatně vyšší pozornost ovlivňování situace v ZSS. Specifické místo má v této souvislosti ČSSR, v níž - podle hodnocení nizozemských parlamentních kruhů - dojde v blízké budoucnosti k významným změnám.

Vývoj v ZSS a tedy i v ČSSR chce Nizozemí ovlivňovat nekonfrontačními metodami.

Důraz bude kladen:

- na posílení zastupitelských úřadů Nizozemí v ZSS, včetně ČSSR. Bylo dosaženo dohody o vyčlenení dodatečných finančních prostředků ze státního rozpočtu na zvýšení počtu diplomatů pro ZSS. ZU Nizozemí se budou intenzivněji angažovat v rozšiřování kontaktů do všech vrstev společnosti v socialistických zemích;
- na rozšiřování kulturní a vědecké výměny. Konkrétně se předpokládá širší vysílání představitelů nizozemských kulturních, vědeckých a společenských organizací při dodržování zásady, že kontakty budou současně rozvíjeny s představiteli oficiálních organizací i nelegálních struktur. Plánuje se rozšířit zvaní představitelů čs. kulturní a vědecké fronty na studijní pobyt v Nizozemí;
- na organizování kursů pro čs. manažery jak v ČSSR, tak i organizování jejich stáží u nizozemských firem;
- na pořádání seminářů, konferencí a diskusí ve společensko-vědní oblasti o historii a současnosti východní Evropy. Počítá se s účastí předních nizozemských specialistů, ale i odborníků z politických, církevních a mírových kruhů. Tak má být posi-

lována role a prestiž těch čs. odborníků, kteří nestojí na pozicích KSČ, jakož i role církví a neoficiálního mírového hnutí při ovlivňování čs. politiky.

(I. správa SNB)

Rozdělovník:

- s. Jakeš
- s. Husák
- s. Adamec
- s. Indra
- s. Fojtík
- s. Lenárt
- s. Johanes
- s. Hegenbart
- s. Štefaňák

*M. Černý
Z. J. S. SNB*

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

K přípravě Čs. spartakiády 1990

V souvislosti s přípravou Čs. spartakiády 1990 byly získány poznatky o organizačních nedostatecích v zabezpečení sportovního nářadí a uvolňování cvičenců z pracovního procesu ve Středoslovenském kraji na nácvik. Se vznikem nových státních podniků nebyla tato otázka dosud dořešena. Negativní jevy byly zjištěny i v Košicích, kde tělovýchovní funkcionáři nutili cvičence, aby se stali členy ČSZTV a povinně zaplatili členské příspěvky v částce 50,- Kčs. Současně po každém nácviku museli cvičenci zaplatit 10,- Kčs za úklid tělocvičen. Z těchto důvodů část cvičenců odmítla dále pokračovat v nácviku.

Výhrady vůči systému přípravy spartakiády byly zaznamenány i v resortu školství, kde je poukazováno na narušování vyučovacího procesu.

O účast na spartakiádě projevily v posledním období zájem některé separatistické organizace v kapitalistickém zahraničí. Slovenský katolický Sokol (součást Světového kongresu Slováků) chce vyslat na spartakiádu 24 - 48 cvičenců. V tomto směru už jednal generální tajemník Slovenského katolického Sokola Tibor KOVALSKÝ s pracovníky ÚV ČSZTV Josefem HAVLEM z Prahy a Stanislavem HALÁSKEM z Bratislavы.

Obdobný zájem projevilo i vedení nacionalisticky orientované organizace TATRANISCHE FÖDERATION JUNAK SKAUT se sídlem ve Vídni, které by chtělo prosadit výmenné pobytu mladých lidí na platformě skautingu a v této souvislosti se zúčastnit turistických spartakiádních pochodů v ČSSR.

Prostřednictvím Matice slovenské projevilo zájem o účast na spartakiádě značné množství dalších krajanských organizací i jednotlivců z Kanady a USA.

(XII. správa SNB)

Rozdělovník:

členové a kandidáti PÚV KSČ
s. Hegenbart

*medalíř římský
I. p. ř. ř. s. ewis*

Záměry Socialistické internacionály ve vztahu k ČSSR a ostatním zemím socialistického společenství

Podle informací získaných v nizozemských politických kruzích probíhají mezi členskými stranami Socialistické internacionály (SI) intenzívni konzultace o rozvoji kontaktů s čs. tzv. nezávislými organizacemi a dalšími opozičními skupinami v socialistických zemích, které jsou činné na sociálně demokratické ideové bázi, a jejich všestranné podpoře.

V rámci SI bude vytvořen nový orgán, který se bude koordinací této činnosti zabývat. Celou záležitost aktivně prosazuje nizozemska Strana práce /PvdA/, zatímco Sociálně demokratická strana Německa /SPD/ zaujímá zdrženlivější postoj.

V Nizozemí již v této souvislosti vznikla nová nadace, která působí jako součást výzkumného ústavu PvdA. Jejím úkolem je rozpracovat program rozvoje kontaktů na sociálně demokraticky laděné skupiny v ČSSR a ostatních ZSS. V čele této nadace stojí bývalý ministr zahraničí a předseda nizozemského Helsinského výboru V.D. STOEL. Nadace spolupracuje s řadou organizací v Nizozemí, včetně Nadace informace o "chartě 77".

Případný dialog s KSČ je podmiňován uznáním politického pluralismu, zřeknutím se vedoucí úlohy KSČ, "svobodnými volbami" a zahájením dialogu s opozicí.

(I. správa SNB)

Rozdělovník:

Členové a kandidáti PÚV KSČ
s. Hegenbart

nedávno PÚV

T., E., M., R., S. SNB

Egyptské hodnocení výsledků návštěvy předsedy vlády ČSSR
Ladislava ADAMCE v Egyptě

Mustafá al-FAKY, politický poradce prezidenta MUBARAKA, ve zprávě o výsledcích návštěvy čs. premiéra ADAMCE považuje jeho jednání v Káhiře za prospěšné pro Egypt z následujících důvodů:

- čs. strana přistupuje pozitivně k egyptským argumentům a není při jednáních neoblovná;
- prohloubení vzájemné spolupráce bude pro Egypt výhodné, neboť mu umožňuje splátky a vývoz jeho spotřebního zboží ve výhodných kursech;
- rezervy vzájemné hospodářské spolupráce hodlá Egypt využít zejména při zakládání společných podniků, které mu přinesou dodatečné čs. investice;
- současná skladba čs. vývozu a nové nabídky odpovídají egyptským potřebám.

Ve zmíněném hodnocení se dále konstatauje, že ČSSR se nevyhne politickým a ekonomickým reformám, které však neovlivní plnění závazků čs. vlády vůči zahraničí.

V závěru obsahuje zpráva doporučení spojit perspektivní cestu MUBARAKA do SSSR s návštěvou ČSSR.

Na základě uvedeného hodnocení byl dán pokyn egyptským příslušným ministerstvům, aby v následných bilaterálních jednáních vycházela z výsledků rozhovorů ADAMCE se SIDKIM a usilovala o další rozšíření spolupráce.

(I. správa SNB)

Rozdělovník:

s. Jakeš
s. Adamec

s. Lenárt
s. Hegenbart

*reximus prius
I. I. S. SNA*

Signalizování příjezdu kategorizovaných osob

FRANCIE

Na ZÚ ČSSR v Paříži byla udělena dne 26.10.1989 víza pro tyto osoby :

PLAGNOL Henri Marc, nar. 22.2.1961, bytem [REDACTED], [REDACTED], č. pasu [REDACTED], zaměstnanec Státní rady v Palais Royal. Nelze vyloučit aktivitu v souvislosti s 28. říjnem. Bylo mu uděleno vízum na dobu pěti dní ;

GOULD John Abley, nar. 31.5.1962, státní příslušník USA, bytem [REDACTED], [REDACTED], č. pasu [REDACTED], zaměstnán jako profesor American School of Paris v St. Cloud. Důvod návštěvy je turistika. Cestuje zřejmě letecky. Nelze vyloučit jeho zapojení v říjnových dnech vzhledem k uváděnému místu zaměstnání, které může sloužit jako krycí činnost. Doba pobytu 7 dní ;

POISSON Dominique Marie, nar. 6.3.1958, bytem [REDACTED], [REDACTED], zaměstnanec francouzského ministerstva školství, pas č. [REDACTED]. Vízum uděleno na dobu 8 dní ;

BEN HAMMOU Albert-Ives, nar. 29.11.1955, bytem rue [REDACTED], [REDACTED], zaměstnanec francouzského ministerstva školství, pas č. [REDACTED]. Vízum uděleno na 8 dní ;

ARCHIV BEZPEČNOSTI
Zrušen stupeň utajení (svazku) úředního
záznamu, úředního dokumentu
č. 412/2005 Sb.

BEN HAMMOU Anne, nar. 28.4.1953, bytem [REDACTED], Villepreux, zaměstnankyně ministerstva školství Francie, pas č. [REDACTED]. Doba pobytu 8 dní.

Všichni poslední tři jmenovaní cestují vozem Opel bílé barvy. Mají navštívit na francouzském ZÚ v Praze paní LEJEUNE.

Dne 27.10.1989 byla udělena na čs. ZÚ v Paříži následující víza :

GUTMAN Luciana, nar. 14.9.1970 v Argentině, bytem [REDACTED], studentka. V ČSSR bude ubytována v Praze v některém z hotelů. Důvod cesty turistika. Pas č. [REDACTED]. Vízum bylo uděleno na dobu 8 dní ;

SOULE Veronique, nar. 20.12.1956, bytem [REDACTED], novinářka. Bude ubytována v Praze v hotelu FORUM. Účel cesty - reportáže. Pas č. [REDACTED]. Vízum uděleno na 8 dní.

HOLANDSKO

Na ZÚ v Haagu byla udělena víza pro následující osoby :

STOEL Max V.D., bývalý holandský ministr zahraničních věcí. Víza si vyzvedl dne 25.10.1989 ;

AARTS Mark, nar. 26.1.1939, člen Státní rady Holandska, místo pobytu v ČSSR uvádí Třeboň - sanatorium Aurora. Cestuje vozem Mazda SPZ PF-19-DS. Nelze vyloučit, že bude "doprovázet" STOELa ;

KOETSIER Carel, nar. 13.8.1932, pastor, cestuje na pozvání Ekumenické rady církví. Uváděné místo pobytu Praha 8, Vítkova 13.

Dne 26.10.1989 byla udělena v Haagu víza pro I.štáb televizní společnosti TROS a to pro následující osoby :

GULIKERS H., nar. 19.4.1944 ;
HUIKEMA E., nar. 8.11.1943 ;
NIEHE I., nar. 31.5.1946 ;

Účelem cesty uvedeného televizního štábu má být návštěva ZÚ USA v Praze.

CRUL M., nar. 20.4.1957, docent amsterodamské univerzity, uváděné místo pobytu Praha ;
MARGRY C., nar. 3.3.1957, historik univerzity v Utrechtu. Uváděné místo pobytu Praha, Terezín a Litoměřice.

(I. správa SNB)

Rozdělovník:

s. Hegenbart

medicis 1990
I., e. s. SNB

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1.1.2008 podle Ustanovení č. 57 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

Názory západoberlínské SPD na vnitropolitickou situaci v NDR

Podle představitelů západoberlínské SPD je Jednotná socialistická strana Německa /SED/ nadále považována zatím za jedinou sílu v NDR schopnou prosadit vnitropolitické reformy v zemi.

Činitelé sílícího křídla levice v západoberlínské /ZB/ SPD přestávají považovat generálního tajemníka ÚV SED a předsedu státní rady NDR Egona KRENZE za "přechodné řešení" situace v NDR. KRENZ je v ZB SPD hodnocen jako autorita, jež má v rukou prostředky k provedení "demokratických a sociálních změn" v NDR. Přesto by však na jeho místě raději viděli politika typu prvního tajemníka SED kraje Drážďany MODROWA, s nímž udržuje poslanec ZB SPD H. RISTOCK kontakty.

Podle úvali v kruzích ZB SPD se zásadně změní vztah SED k nelegálním strukturám v NDR. Má přitom být respektována činnost těch skupin, jež mají zájem o dialog vedoucí k pozitivním změnám v zemi při zachování socialistické orientace NDR. KRENZ je podle uvedených kruhů rozhodnut "odhalit chyby" dřívější politiky SED, jež vedly k současné kritické situaci v zemi. Rovněž je prý ochoten akceptovat změny ve volebním zákonu ještě před parlamentními volbami v NDR v roce 1991.

Po osobní stránce je však KRENZ hodnocen v ZB SPD negativně. Je považován za člověka, který se nedokáže zříci vlastního prospěchu. Než se u něho projevila nemoc diabetes, byl znám jako milovník jídla, pití a žen. Jeho koníčkem je jachting. Každý rok jezdí do Středomoří, kde údajně vlastní objekt s jachtou. Další apartmá s menší lodí má mít v Hamburku.

Podle západoberlínských politických kruhů vznikla v současné situaci v NDR vliv Liberálně demokratické strany Německa /LDPD/. Do této strany údajně masově vstupují dělníci především v jižní části NDR, v krajích Drážďany a Lipsko. Předseda LDPD Manfred GERLACH požaduje posílení role parlamentu NDR a tajné volby do zastupitelských orgánů. Nabídla členům nelegálního Nového fóra možnost anagázovat se v LDPD.

Křesťanskodemokratická unie /CDU/ v NDR má podle zmíněných kruhů natolik zkompromitované vedení, že pokud tato strana neprojde procesem obnovy, nebude schopna plnit roli, kterou jí nabízí současný vnitropolitický vývoj v NDR. Mezi představitele CDU, kteří si tuto skutečnost uvědomují, kritizují SED a jsou pro zintenzivnění kontaktů s CDU v NSR, patří člen předsednictva CDU NDR WOLK. Celkově je však vedení CDU NDR v krizi, je nejednotné a není schopno zaujmout zásadní postoj k současné situaci.

S nejostřejší kritikou vůči SED vystupují evangelické církve v NDR. Berlínský biskup FORCK přímo požaduje, aby se SED vzdala vedoucí role ve společnosti. Činitelé evangelických církví usilují o to, aby se diskuse o dalším vývoji země přenesla z kostelů do závodů a do škol a aby se soustředila na téma, jako jsou svoboda, cestování, ekologie, tajné volby.

Rovněž katolická církev v NDR usiluje o zvýšení své angažovanosti ve společenském dění země. Nabídla občanům možnost diskutovat o společenských otázkách v jejích kostelích. Má zatím poměrně pozitivní vztah k SED a vliv asi na 7 % obyvatelstva NDR.

Nelegální Nové fórum /NF/ zvyšuje svůj význam v zemi. K jeho programu se přihlásilo 40 tisíc osob. V současné době se údajně stává diskusním partnerem představitelů SED v jednotlivých krajích NDR. V Berlíně - NDR se orientuje na "pokrokové" členy SED. NF stalo v pozadí manifestace v Berlíně 24. října 1989, jež byla poprvé orientována proti E. KRENZovi.

(I. správa SNB)

Rozdělovník:

s. Jakeš
s. Husák
s. Adamec
s. Indra

s. Lenárt
s. Fojtík
s. Hegenbart

nedávno my
I., Z. S. SNB

K plánované návštěvě belgického ministra obrany v Maďarsku

V rámci plánované návštěvy belgického ministra obrany COEMa a náčelníka generálního štábnu generála CHARLIERA v Maďarsku ve dnech 1. - 4.11.1989 mají být v oficiální části posouzeny perspektivy vzájemných vztahů a možnosti obou zemí přispět k budování tzv. Evropského domu z pozic malých členů Varšavské smlouvy a NATO.

Dle zatím nepotvrzené informace má v tajné části jednání COEM jménem belgické vlády předložit maďarské straně návrh na vystoupení Maďarska z Varšavské smlouvy a jeho postupný přechod na statut neutrality. V této souvislosti COEM dále navrhne odpovídající mezinárodní záruky maďarské neutrality, spočívající ve vytvoření tzv. Evropské rady bezpečnosti se sídlem ve Vídni. Belgii zatím nejsou zcela jasné modality možného fungování rady, je však přesvědčena o nutnosti jejího vybavení obdobou jednotek OSN, které by mohly být přímo zapojeny do obrany Maďarska a zajištění jeho neutrality.

COEM konzultoval předběžně belgickou iniciativu vůči Maďarsku v NATO a obdržel souhlas k postupu. Další vývoj má být stanoven dle reakce maďarské strany, přičemž Belgie předpokládá, že návrh nebude odmítnut.

Iniciativa má být zaměřena výlučně na Maďarsko, obdobnou iniciativu vůči PLR belgická strana nepředpokládá.

(I. správa SNB)

Rozdělovník:

- s. Jakeš
- s. Husák
- s. Adamec
- s. Indra
- s. Lenárt
- s. Hegenbart
- s. Johanes
- s. Štefaňák
- s. Václavík

nedam řík
Z, I., II., III. S SNB

Fond na podporu investic v Maďarsku - aktivita A. SARLOSe
v Kanadě

Torontský podnikatel a spoluzakladatel finančního fondu na podporu investic v Maďarsku Andreu SARLOS (někdejší spolupracovník I. NAGYho) získal od nadace Národní rady pro demokracii (NED) příslib poskytnutí 50 miliónů amerických dolarů určených na založení liberálních novin v Maďarsku. Periodikum bude řízeno tiskovým konglomerátem A. REICHMANNA.

V rámci snahy o rozšíření investičního podnikání v Maďarsku (fond na podporu investic v Maďarsku dosáhl již 100 miliónů amerických dolarů) usiluje SARLOS o zapojení malých podnikatelů, pro které jsou však investice v Maďarsku značným rizikem. K získání těchto malých podnikatelů (příspěvky minimálně 10 000 amerických dolarů) chce využít i návštěvy I. POZSGAYe v Kanadě.

(I. správa SNB)

Rozdělovník:

- s. Jakeš
- s. Husák
- s. Adamec
- s. Indra
- s. Lenárt
- s. Fojtík
- s. Knotek
- s. Hegenbart

molnus fuv
I., P., S. evz

ARCHIV BEZPEČNOSTI ČR
Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle Ustanovení o archivaci

K situaci v SFRJ po přijetí doplňků a změn slovinské ústavy

Dle hodnocení bělehradské stranické organizace jednostranné rozhodnutí Skupštiny Slovinské republiky o přijetí návrhu změn a doplňků ústavy Slovinska, schválené navzdory ne-souhlasu nejvyšších stranických a státních orgánů SFRJ, povede k prohlubování vnitřní asymetrie jugoslávské federace.

Separátní postup Slovinska logicky vyvolává potřebu zintenzivnit práci na nové ústavě SFRJ a otevírá prostor i pro vznášení dalších požadavků na změny ústav a vnitřního zákonodárství jednotlivých republik a autonomních oblastí. Nelze přitom vyloučit extrémní požadavky, které by svým rozsahem a podstatou mohly být ještě radikálnější než přijaté změny slovinské ústavy. Citlivou záležitostí se může stát otázka ústavního postavení autonomních oblastí, zejména Kosova. Je třeba počítat i se specifickými požadavky Chorvatska.

Rovněž v orgánech Srbska se projevují názory o potřebě dalších změn jeho ústavy, zvláště v otázce postavení republiky ve federaci, což z perspektivního hlediska může vést ke zmírnění ostrosti oficiální srbské reakce na zmíněné rozhodnutí Slovinska. Ze strany bělehradských stranických orgánů se v této spojitosti doporučuje, aby tlak a kritika vůči Slovinsku nepřesáhly "rozumnou míru". Je přitom uváděno, že Slovinská republika od svého rozhodnutí neustoupí a z vnitropolitických důvodů ani ustoupit nemůže. Přílišný nátlak by navíc vyvolal vzestup vlny slovinského nacionalismu a vedl by k posílení pozic antijugoslávských a protisocialistických sil, jež se stále větší otevřeností vznášejí požadavky na faktické odtržení Slovinska od jugoslávské federace.

Z pohledu situace ve Svazu komunistů Jugoslávie (SKJ) je příznačné, že separátní postup vedení Slovinska vážným způsobem narušil princip demokratického centralismu a zasadu jednotné akční linie SKJ a organizací svazu komunistů jednotlivých republik a autonomních oblastí. Svaz komunistů Slovinska se sám dostal do rozporu, protože politicky plně podpořil rozhodnutí slovinské skupštiny o změnách a doplňcích republikové ústavy, ale na druhé straně odmítl kompetence ÚV SKJ v dané záležitosti. Tato skutečnost předurčuje vznik dalších sporů v SKJ, především interpersonálního charakteru, a "vyřizování si účtů" za využití argumentace z nacionálních pozic.

Události kolem změn slovinské ústavy vedou k určitému oslabení postavení Jugoslávské lidové armády (JNA) a k částečnému zpochybňení teze o jejím celojugoslávském poslání. Současná akcentace otázek samostatnosti a práva republik na sebeurčení až po odtržení však na druhé straně vyvolá protitlak a požadavky na zesílení role JNA jako garanta nezávislosti, svrchovanosti a územní celistvosti země a ústavně zakotveného federativního uspořádání SFRJ. Tento trend může najít svůj odraz i v přípravě nové ústavy SFRJ.

Závěr:

Nekompromisní rozhodnutí politicko-spoločenských struktur Slovinské republiky o změnách a doplňcích její ústavy lze hodnotit jako:

- preventivní opatření proti centralistickým snahám a ofenzívě, která se očekává v souvislosti s přípravou nové ústavy SFRJ;
- zpochybňení existence SFRJ jako současného jednotného státu a vyjádření nutnosti hledat jiný státní útvar, který by odpovídal různorodosti zájmů, ale i odlišnému stupni ekonomického rozvoje jeho jednotlivých republik a autonomních oblastí, různosti nazírání na řešení politických, ekonomických, národnostních a dalších sporů a existenčních otázek života země;

- demonstraci a využití slabosti jugoslávské federace, respektive nedostatku či nepatrnosti vlivu většiny federálních orgánů a institucí na politicko-společenské dění a vývoj v zemi.

(I. správa SNB)

Rozdělovník:

s. Jakeš
s. Husák
s. Adamec
s. Indra
s. Lenárt
s. Fojtík
s. Čalfa
s. Hegenbart
s. Štefaňák

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 157 odst. 3 Zák. č. 412/2005 Sb.

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK

Harmonogram prací likvidačních středisek chemických zbraní
v USA

V souvislosti s požadavkem Kongresu USA, aby byly do 30.4.1997 zlikvidovány jednosložkové chemické zbraně (CHZ) USA, vypracoval Pentagon harmonogram prací jednotlivých likvidačních středisek, respektive plán na likvidaci těchto zbraní.

Na základě tohoto plánu zahájí v březnu 1990 zkušební provoz likvidační zařízení v JOHNSTON ATOL, který potrvá 16 měsíců. Poté zahájí středisko likvidaci plynů yperit (mustard agent) a nervového agens GB a VX. Likvidace by měla být ukončena do poloviny roku 1994.

V září 1989 zahájil Pentagon práce na výstavbě dvou nových likvidačních středisek v TOOEL, stát UTAH, která mají na jednorocní zkušební provoz naběhnout v polovině roku 1992. Likvidační práce v těchto zařízeních budou probíhat od ledna 1993 do dubna 1997.

V srpnu 1989 začala výstavba zaškolovacího střediska v ABERDEEN PROVING GROUND pro budoucí pracovníky osmi likvidačních zařízení, která budou v provozu na území USA. Po teoretické přípravě v ABERDEEN budou všichni pracovníci povinně absolvovat praktickou stáž v JOHNSTON ATOL. Budování likvidačního střediska v ABERDEEN je plánováno na období červen 1992 - jaro 1994. Od jara 1995 bude toto středisko likvidovat yperit HD, skladovaný v EAGLE POINT, a to po dobu 18 měsíců.

Pentagon dále plánuje v roce 1991 zahájit výstavbu 3 likvidačních středisek a v roce 1992 dalších čtyř.

Velitelství CHEMICAL DEMILITARIZATION PROGRAM má sídlo v ABERDEEN. Na program likvidace jednosložkových CHZ má Pentagon vyčleněnu částku 3 mld. dolarů.

(I. správa SNB)

Rozdělovník:

- s. Jakeš
- s. Adamec
- s. Lenárt
- s. Fojtík
- s. Hegenbart
- s. Štefaňák
- s. Václavík

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK
Zrušen stupeň utajení (svazky) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 157 odst. 3 zák. č. 412/2005 Sb.

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍCH SLOŽEK

Zrušen stupeň utajení (svazku) dnem 1. 1. 2008 podle ustanovení § 157 odst. 3 ZáK. č. 412/2005 Sb.